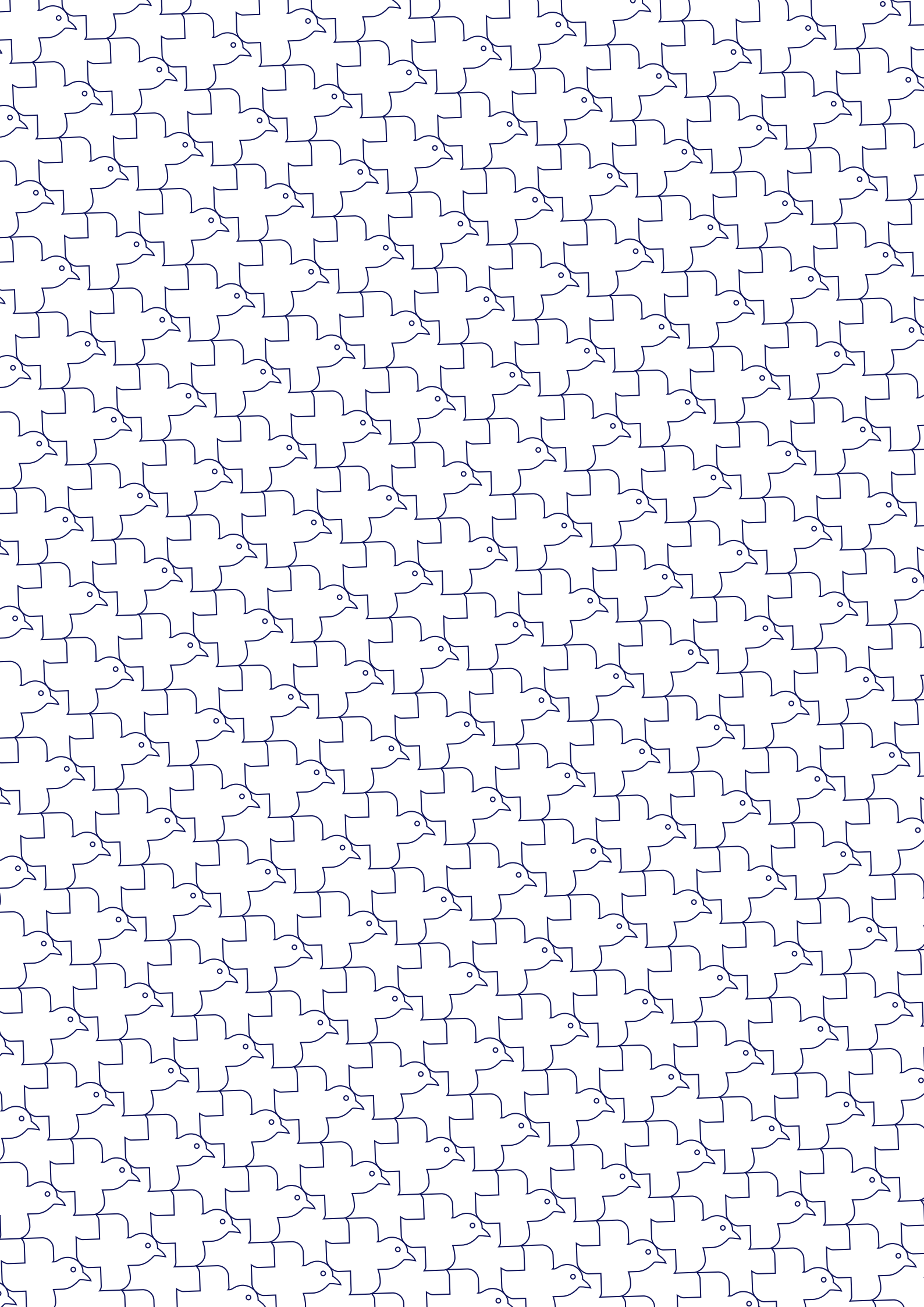

**ΟΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ**

ΠΛΑΙΣΙΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ, ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ	4
Ορισμός	4
Όραμα και αποστολή mhps	5
2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΗΡSS	6
Κατευθυντήριες αρχές ΜΗΡSS	6
Πολυεπίπεδη προσέγγιση	8
Σχήμα 1: Πυραμίδα παρεμβάσεων ΜΗΡSS	9
Μοντέλο πρόληψης/προαγωγής, αξιολόγησης, παρέμβασης και παραπομπής	10
Ασφάλεια, ευημερία και αυτοφροντίδα του προσωπικού	11
Ανάπτυξη ικανοτήτων	11
ΜΗΡSS σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης	12
Στρατηγικές συνεργασίες	13
Συντονισμός	13

ΟΡΙΣΜΟΙ, ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ορίζει την ψυχική υγεία ως "μια κατάσταση ευημερίας στην οποία κάθε άτομο συνειδητοποιεί τις δυνατότητές του, μπορεί να αντιμετωπίσει τις συνήθεις πιέσεις της ζωής, μπορεί να εργαστεί παραγωγικά και καρποφόρα και είναι σε θέση να συνεισφέρει στην κοινότητά του". Η σημασία της ψυχικής υγείας υπογραμμίζεται επίσης στο καταστατικό του ΠΟΥ, το οποίο αναφέρει ότι "υγεία είναι μια κατάσταση πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές της Μόνιμης Διυπηρεσιακής Επιτροπής (IASC) για την ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, εφεξής οι "κατευθυντήριες γραμμές της IASC", ορίζουν την ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη (MHPSS) ως έναν σύνθετο όρο που χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάθε είδος ενδογενούς ή εξωγενούς υποστήριξης που αποσκοπεί στην προστασία ή την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ευημερίας και/ή στην πρόληψη ή τη θεραπεία ψυχικών διαταραχών. Αυτοί οι στενά συνδεδεμένοι όροι αντικατοπτρίζουν διαφορετικές αλλά συμπληρωματικές προσεγγίσεις. Οι φορείς εκτός του τομέα της υγείας τείνουν να μιλούν για ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας, ενώ οι άνθρωποι που εργάζονται εντός του τομέα της υγείας τείνουν να μιλούν για ψυχική υγεία.

Η "ψυχική υγεία" και η "ψυχοκοινωνική ευημερία" είναι συμπληρωματικοί όροι που θα χρησιμοποιούνται συλλογικά σε όλο το πλαίσιο Ψυχικής Υγείας και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης υπό την αγγλική συντομογραφία MHPSS, εκτός εάν χρησιμοποιούνται χωριστά για ειδικούς λόγους.

Οι Γιατροί του Κόσμου αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα για μία συνεκτική προσέγγιση στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης συμμορφωμένη με τα διεθνή πρότυπα στα προγράμματα και την συνολική τους λειτουργία, για αυτό το λόγο εργάζονται συστηματικά ώστε το προσωπικό και οι εθελοντές της οργάνωσης να προωθούν μέσα από την καθημερινή τους δράση την αίσθηση της ασφάλειας, την ηρεμία, την λειτουργικότητα του ατόμου και κατ'έπείκταση της ομάδας και της κοινότητας, την συνδεσιμότητα με τις τοπικές κοινωνίες και την ελπίδα.

ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΗΡSS

Το όραμα της οργάνωσης είναι το δικαίωμα κάθε ανθρώπου που αντιμετωπίζει ανισότητες στην υγεία και κοινωνικό αποκλεισμό, ενήλικα ή παιδιού, να επιτύχει την καλύτερη δυνατή ψυχική υγεία και να προστατεύσει και να προωθήσει την ψυχοκοινωνική ευημερία μέσω των βασικών υπηρεσιών των Γιατρών του Κόσμου στην Υγεία, τις Κοινωνικές Υπηρεσίες, την Κοινωνικής Ένταξη και τη βελτιστοποίηση των υποδομών για την παροχή προστασίας.

Η αποστολή της πρωτοβουλίας του πλαισίου ΜΗΡSS θα είναι να παρέχει αυτή την υποστήριξη με:

- Προώθηση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας και οικοδόμηση της ανθεκτικότητας όλων των παιδιών με την παροχή ποιοτικής, χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμης εκπαίδευσης σε ένα παιδοκεντρικό, ασφαλές και διεγερτικό περιβάλλον, στο οποίο εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες όλων των παιδιών
- Παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας που προστατεύουν και προάγουν την ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική ευημερία των εξυπηρετούμενων
- Παροχή υπηρεσιών αρωγής και κοινωνικών υπηρεσιών που υποστηρίζουν την αυτοδυναμία και την ενδυνάμωση
- Προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των προσφύγων έναντι των κινδύνων που θέτουν σε απειλή την ασφάλεια τους, οι οποίοι συχνά έχουν επιπτώσεις στην ψυχική και ψυχοκοινωνική τους υγεία και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης ανταπόκρισης
- Αναγνώριση ότι ένα κατάλληλο περιβάλλον διαβίωσης είναι σημαντικό για την ευημερία και προάγει τη θετική ατομική ανάπτυξη, καθώς και την ευεξία και την ανθεκτικότητα της κοινότητας
- Συνεργασία με τοπικές κοινότητες για τη διασφάλιση της συμμετοχής και την ενίσχυση των κοινοτικών δυνατοτήτων και της ανθεκτικότητας
- Διασφάλιση της ικανότητας της Οργάνωσης να προωθεί, να εντοπίζει και να καλύπτει τις ψυχικές και ψυχοκοινωνικές ανάγκες των κοινοτήτων και των ευάλωτων ομάδων
- Οικοδόμηση εταιρικών σχέσεων με άλλους οργανισμούς για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης και
- Αναγνώριση της ανάγκης παροχής τουλάχιστον μίας στοιχειώδους ανταπόκρισης ΜΗΡSS σε πληττόμενες κοινότητες και πληθυσμούς.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΗΡPSS

Η "Ψυχική Υγεία και Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη" διατρέχει όλα τα προγράμματα και τις επιχειρήσεις της Οργάνωσης και, ως εκ τούτου, η υιοθέτηση αρχών και εννοιών σε οργανωσιακό επίπεδο είναι σημαντική για τη διασφάλιση της συνέπειας και της συνοχής στο σύνολο της λειτουργίας των Γιατρών του Κόσμου. Με τον τρόπο αυτό, η οργάνωση είναι σε θέση να ενισχύσει τα συστήματα, τις δομές, τις διαδικασίες και τις ικανότητες του προσωπικού συνολικά. Η παρούσα ενότητα συμβάλλει στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την εποπτεία και τον συντονισμό καθώς και των αρχών που πρέπει να τηρούν κατά την καθημερινή τους εργασία.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΜΗΡPSS

Το πλαίσιο ΜΗΡPSS των Γιατρών του Κόσμου Ελλάδας υιοθετεί και βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές των κατευθυντήριων οδηγιών της IASC. Αυτές είναι:

(I). Ανθρώπινα Δικαιώματα και Αξιοπρέπεια: Ο προγραμματισμός και οι παρεμβάσεις του ΜΗΡPSS θα πρέπει να αναγνωρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, των αστέγων, των προσφύγων, των πλητόμενων από φυσικές καταστροφές και πολέμους πληθυσμών και να προστατεύουν τα άτομα και τις κοινότητες που κινδυνεύουν από παραβιάσεις αυτών των δικαιωμάτων. Θα πρέπει να παρέχονται με τρόπο που να σέβεται την αξιοπρέπεια των ανθρώπων σε ανάγκη και να μεγιστοποιεί την πρόσβαση και τη δικαιοσύνη στη διαθεσιμότητα και την προσιτότητα των υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη το φύλο, την ηλικία, την αναπηρία, την εντοπιότητα και άλλους σχετικούς παράγοντες.

(II). Συμμετοχικότητα: Το πλαίσιο ΜΗΡPSS αναγνωρίζει τη σημασία της συμμετοχής των ίδιων των εξυπηρετούμενων στον σχεδιασμό, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις ΜΗΡPSS αντικατοπτρίζουν τόσο τις ανάγκες όσο και τα πλεονεκτήματά τους. Η συμμετοχή θεωρείται επίσης απαραίτητη για την προώθηση της κοινοτικής συνείδησης και ανθεκτικότητας.

(III). Μη Πρόκληση βλάβης: Ως ανθρωπιστική οντότητα, ο Οργανισμός διασφαλίζει ότι δεν προκαλεί ακούσια βλάβη σε οποιοδήποτε άτομο που λαμβάνει υπηρεσίες, είτε μέσω των δικών του παρεμβάσεων είτε μέσω των παρεμβάσεων εξωτερικών εταίρων παραπομπής. Όλες οι υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται προς το βέλτιστο συμφέρον του ενδιαφερόμενου παιδιού ή ενήλικα και από επαρκώς εκπαιδευμένο και εποπτευόμενο προσωπικό. Η συγκατάθεση μετά από ενημέρωση, η εμπιστευτικότητα και η συμμετοχή των ωφελουμένων αποτελούν το κλειδί για την τήρηση της αρχής "Μη Πρόκλησης βλάβης". Αυτά αποτελούν επίσης βασικά στοιχεία της πολιτικής παιδικής προστασίας και προστασίας ευάλωτων ενηλίκων της Οργάνωσης.

(IV). Αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και ικανοτήτων: Οι Γιατροί του Κόσμου αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τις ικανότητες των εμπλεκόμενων κοινοτήτων. Για να διευκολυνθεί αυτό, οι Γιατροί του Κόσμου θα επιδιώξουν να συνεργαστούν με τα ίδια τα μέλη της κοινότητας για να ενισχύσουν την αυτοβοήθεια και την ανθεκτικότητα.

(V). Ανθεκτικότητα: Ορισμένες ανάγκες ΜHPSS μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά με την υποστήριξη των εξυπηρετούμενων ώστε να αναπτύξουν την ίδια τους την ανθεκτικότητα - δηλαδή την ικανότητά τους να προσαρμόζονται στις αλλαγές, να αντιμετωπίζουν δύσκολες καταστάσεις ζωής και να διατηρούν θετικές προοπτικές για το μέλλον. Η ανθεκτικότητα των ατόμων μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω της ενίσχυσης των προστατευτικών παραγόντων (εξωτερικοί παράγοντες που υποστηρίζουν την ψυχοκοινωνική ευημερία) και της προώθησης θετικών μηχανισμών αντιμετώπισης (συμπεριφορικές και ψυχολογικές στρατηγικές που βοηθούν το άτομο να κυριαρχήσει, να αντιμετωπίσει, να μειώσει ή να αντέξει στρεσογόνες και δύσκολες καταστάσεις). Οι Γιατροί του Κόσμου δεν είναι σε θέση να αποτρέψουν τις συγκρούσεις και την αστάθεια, να εξαλείψουν τις απειλές προστασίας (αν και ορισμένες μπορούν να μετριαστούν) ή να εξαλείψουν τις εστίες ψυχικής ή ψυχοκοινωνικής βλάβης. Ωστόσο, η Οργάνωση και οι υπηρεσίες της βρίσκονται στη θέση να παρέχουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη προστατευτικών παραγόντων και θετικών μηχανισμών αντιμετώπισης. Οι Γιατροί του Κόσμου μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας μέσω στρατηγικών που περιλαμβάνουν:

- Άμεση αντιμετώπιση των πηγών δυσφορίας στην κοινότητα, μέσω διαβουλεύσεων και προγραμμάτων με γνώμονα τις πραγματικές ανάγκες (ασφαλής στέγαση, πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας, διανομή kit υγιεινής, διαχείριση και αντιμετώπιση διάφορων μορφών βίας)
- Προώθηση πρακτικών και πολιτικών ενίσχυσης της ένταξης χωρίς αποκλεισμούς σε ένα περιβάλλον που προάγει τα δικαιώματα και την ευημερία όλων των παιδιών και των εφήβων σε καθημερινή βάση
- Περαιτέρω ανάπτυξη της βάσης γνώσεων και των προστατευτικών παραγόντων της κοινότητας έναντι των στρεσογόνων παραγόντων στο περιβάλλον της, λαμβάνοντας υπόψη τα στάδια του κύκλου ζωής
- Ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας, της αντιμετώπισης και της ανθεκτικότητας μέσω της εκπαίδευσης γονέων, των οικογενειακών και κοινοτικών παρεμβάσεων
- Έμφαση στην έγκαιρη αξιολόγηση, την πρόληψη και τον μετριασμό των κινδύνων προστασίας που επηρεάζουν ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών (με ιδιαίτερη έμφαση στις εγκύους και τις νέες μητέρες), των παιδιών, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία ή/και των ατόμων με χρόνιες παθήσεις.

(VI). Ολοκληρωμένα συστήματα υποστήριξης: Οι δραστηριότητες και οι παρεμβάσεις ΜHPSS ενσωματώνονται στα βασικά προγράμματα των Γιατρών του Κόσμου, συμπεριλαμβανομένης της υγείας, των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, των επείγουσων δράσεων καθώς και της παροχής στέγασης και προστασίας. Κάθε ένα από αυτά τα προγράμματα αναπτύσσει μια στοιχειώδη δράση μέσω της οποίας μπορεί να υποστηρίξει τα παιδιά και ενήλικες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας ή ψυχοκοινωνικά ζητήματα.

(VII). Βιωσιμότητα: Μια βιώσιμη προσέγγιση διασφαλίζει ότι οι Γιατροί του Κόσμου δεν παράγουν υπηρεσίες (ή εξάρτηση από υπηρεσίες) που είναι ανεξάρτητες από τον συνήθη σχεδιασμό.

Ενσωματώνοντας τις αρχές και τις πρακτικές MHPSS στα βασικά προγράμματά της, οι Γιατροί του Κόσμου εξασφαλίζουν μια βιώσιμη στοιχειώδη ανταπόκριση σύμφωνα με τα πρότυπα της IASC. Για το σκοπό αυτό, οι Γιατροί του Κόσμου δεν προγραμματίζουν την μακροπρόθεσμη παροχή άκρως εξειδικευμένων ψυχιατρικών και άλλων συναφών υπηρεσιών υγείας για την κοινότητα. Μια τέτοια προσέγγιση δεν θα ήταν βιώσιμη, δεδομένων των δυνατοτήτων του Οργανισμού. Αντ' αυτού, η οργάνωση επιδιώκει να δημιουργήσει και να διατηρήσει συνδέσμους παραπομπής με εξωτερικούς συνεργαζόμενους οργανισμούς, όταν αυτοί υπάρχουν, ώστε να διασφαλίσει ότι όλοι οι εξυπηρετούμενοι έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες MHPSS που χρειάζονται.

Η ενσωμάτωση των αρχών MHPSS στα βασικά προγράμματα θα μειώσει το βαθμό στον οποίο η Ψυχική Υγεία και Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη εξαρτάται από την πεπερασμένη εξωτερική χρηματοδότηση έργων. Έμφαση θα δοθεί στην κατάρτιση του προσωπικού και την ανάπτυξη ικανοτήτων, γεγονός που θα συμβάλει στη διασφάλιση της εξέλιξης και της εφαρμογής χαμηλού κόστους και αποτελεσματικών μοντέλων παροχής MHPSS.

ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Οι Γιατροί του Κόσμου αναγνωρίζουν τη δυναμική της ψυχικής υγείας και των ψυχοκοινωνικών δυσκολιών- οι άνθρωποι επηρεάζονται με διαφορετικούς τρόπους και χρειάζονται διαφορετική υποστήριξη. Οι κατευθυντήριες γραμμές της IASC αναγνωρίζουν τέσσερα επίπεδα συμπληρωματικής υποστήριξης MHPSS (Σχήμα 1). Αυτά αποσκοπούν στην παροχή μιας ολιστικής προσέγγισης για την παροχή MHPSS σε έναν πληθυσμό. Ως εκ τούτου, το πλαίσιο MHPSS βασίζεται επίσης σε ένα πολυεπίπεδο σύστημα υπηρεσιών που ενσωματώνει τις αρχές και τις πρακτικές MHPSS στα προγράμματα, ώστε τα εξυπηρετούμενα άτομα: **1** Να λαμβάνουν βασικές υπηρεσίες με αξιοπρέπεια και σεβασμό, οι οποίες ενισχύουν την αίσθηση της ευπρέπειας και της ευημερίας τους **2** Να τους παρέχονται ευκαιρίες να μάθουν και να ενισχύσουν θετικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης, είτε ως άτομα, είτε ως γονείς, είτε ως μέλη της κοινότητας **3** Έχουν πρόσβαση σε ατομικές ή ομαδικές μη εξειδικευμένες υπηρεσίες σε περίπτωση που αντιμετωπίζουν σημαντική δυσφορία ή δυσκολίες αντιμετώπισης, και **4** Έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες σε περίπτωση που αντιμετωπίζουν πιο έντονες δυσκολίες ψυχικής υγείας.

Η οργάνωση αποδίδει σημαντική σημασία στις δραστηριότητες πρόληψης και προαγωγής, με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων να αντιστέκονται και να αντιμετωπίζουν θετικά τους κάθε είδους στρεσογόνους παράγοντες. Αναγνωρίζει επίσης ότι ορισμένες περιπτώσεις εξυπηρετούμενων θα χρειαστούν πιο δομημένη υποστήριξη. Όπου είναι δυνατόν, οι Γιατροί του Κόσμου επιδιώκουν να παρέχουν εστιασμένη, μη εξειδικευμένη υποστήριξη από εκπαιδευμένο και εποπτευόμενο προσωπικό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει βασικές συμβουλές και υποστήριξη σε περιπτώσεις προστασίας, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων βίας, κακοποίησης, παραμέλησης και εκμετάλλευσης, όπως η έμφυλη βίας (GBV) και οι ανησυχίες για την προστασία των παιδιών. Οι Γιατροί του Κόσμου προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οι εξυπηρετούμενοι των προγραμμάτων τους έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, εφόσον οι ανάγκες τους υπερβαίνουν τις δυνατότητες των υπηρεσιών της οργάνωσης, μέσω παραπομπής και διασυνδετικής εργασίας με συστηματοποιημένο τρόπο σε εξωτερικούς εταίρους.

ΣΧΗΜΑ 1: ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΜΗΡSS

Βασικές υπηρεσίες και ασφάλεια: Η οργάνωση των ΓτΚ παρέχει τις υπηρεσίες της, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η στέγαση και η κοινωνική φροντίδα με τρόπο που να προωθεί και να ενισχύει την ψυχοκοινωνική ευημερία και την ανθεκτικότητα, να προστατεύει τα δικαιώματα των εξυπηρετούμενων, να ενισχύει τα τοπικά δίκτυα υποστήριξης και να εμπλέκει τα ίδια τα άτομα και τις κοινότητες τους. Η οργάνωση εράζεται συστηματικά για να διασφαλίσει ότι οι υπηρεσίες της παρέχονται με αξιοπρεπή και υποστηρικτικό τρόπο. Για το σκοπό αυτό, οι πρωτοβουλίες προγραμμάτων που παρέχονται από τους ΓτΚ θα πρέπει να υλοποιούνται με συμμετοχικούς, ασφαλείς και κοινωνικά κατάλληλους τρόπους. Όταν είναι σκόπιμο και σχετικό, οι Γιατροί του Κόσμου μπορούν να εκπαιδεύσουν το προσωπικό της πρώτης γραμμής σε θέματα ψυχολογικών πρώτων βοηθειών, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτό είναι εξοπλισμένο για την παροχή βασικής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε άτομα και οικογένειες που έχουν εκτεθεί σε ιδιαίτερα οδυνηρά γεγονότα.

Υποστήριξη από την κοινότητα και την οικογένεια: Το δεύτερο επίπεδο της δομής του πλαισίου Ψυχικής Υγείας και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης αποσκοπεί στην παροχή βοήθειας σε παιδιά ή ενήλικες που είναι σε θέση να διατηρήσουν την ψυχική τους υγεία και την ψυχοκοινωνική τους ευημερία εάν λάβουν βοήθεια για την πρόσβαση σε βασική κοινωνική και οικογενειακή υποστήριξη. Σε ορισμένους τομείς δράσης της οργάνωσης των ΓτΚ, η εμπειρία του εκτοπισμένου ή και του πρόσφυγα χαρακτηρίζεται συχνά από την απειλή διακοπής των οικογενειακών και κοινωνικών δικτύων, το φόβο και την έλλειψη ασφάλειας. Αντί να επικεντρωθεί αποκλειστικά στην ατομική συμβουλευτική, η ψυχοκοινωνική ευημερία αυτών των προσφύγων μπορεί να ενισχυθεί με την ισχυροποίηση των κοινοτικών και κοινωνικών δομών στήριξης και των μηχανισμών αυτοβοήθειας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες για την αυτοβοήθεια, ψυχοεκπαιδευτικές συνεδρίες για θετικές μεθόδους αντιμετώπισης, υποστηρικτικά προγράμματα γονικής μέριμνας και την ενεργοποίηση των κοινωνικών δικτύων, όπως μέσω ομάδων γυναικών και λεσχών νεολαίας.

Εστιασμένη, μη εξειδικευμένη υποστήριξη: Το τρίτο επίπεδο παρέμβασης αντιπροσωπεύει την υποστήριξη που απαιτείται για μικρότερο αριθμό παιδιών και ενηλίκων που χρειάζονται συμπληρωματικά μια πιο εστιασμένη ατομική, οικογενειακή ή ομαδική προσέγγιση. Αυτές οι παρεμβάσεις παρέχονται συνήθως από εκπαιδευμένο και εποπτευόμενο προσωπικό, όπως σύμβουλοι ή κοινωνικοί λειτουργοί. Στα σχολεία, για παράδειγμα, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ατομική ή ομαδική συμβουλευτική για παιδιά που έχουν εκτεθεί σε βία ή απειλές προστασίας. Αυτό μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή ειδικά σχεδιασμένων "ομάδων" για να βοηθηθούν τα παιδιά που μπορεί να αντιμετωπίζουν προβλήματα ύπνου ή άλλα ενοχλητικά συμπτώματα. Στις κλινικές υγείας, οι ασθενείς που πάσχουν από μη μεταδοτικές ασθένειες μπορούν προβλέψιμα να υποστηριχθούν μέσω στοχευμένων ομάδων που ενισχύουν τη θετική αντιμετώπιση και τον υγιεινό τρόπο ζωής. Η εστιασμένη, μη εξειδικευμένη υποστήριξη μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή ενός συνδυασμού νομικής και ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής για τους επιζώντες έμφυλης βίας και των περιστατικών παιδικής προστασίας.

Εξειδικευμένες υπηρεσίες: Εξειδικευμένες υπηρεσίες προορίζονται για ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού που μπορεί να αντιμετωπίζει προβλήματα ψυχικής υγείας και/ή δυσκολίες στη βασική καθημερινή του λειτουργία. Αν και οι Γιατροί του Κόσμου δεν είναι σε θέση να παρέχουν άμεσα εξειδικευμένες υπηρεσίες - όπως ψυχιατρικές αξιολογήσεις και φροντίδα, συμπεριλαμβανομένων των περισσότερων μορφών ψυχοθεραπείας - θα πρέπει να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι τα άτομα αυτά έχουν πρόσβαση στις κατάλληλες υπηρεσίες, όποτε αυτό είναι δυνατόν. Για το σκοπό αυτό, ενώ το εκπαιδευμένο προσωπικό των Γιατρών του Κόσμου μπορεί να παρέχει υποστήριξη σε περιπτώσεις ΜΗΡSS που χρειάζονται ήπια έως μέτρια υποστήριξη μέσω εστιασμένων μη εξειδικευμένων παρεμβάσεων, οι πιο σοβαρές περιπτώσεις θα παραπέμπονται για εξωτερική ψυχολογική ή ψυχιατρική υποστήριξη από τους εταίρους.

ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ / ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ

Εκτός από τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, οι Γιατροί του Κόσμου χρησιμοποιούν ένα μοντέλο τεσσάρων σταδίων που περιγράφει τη διαδικασία με την οποία θα πρέπει να αναπτυχθούν και να παρασχεθούν οι υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων. Το μοντέλο περιλαμβάνει **4 επιμέρους διαδικασίες**:

- 1 Πρόληψη / προαγωγή:** Παροχή δραστηριοτήτων που προάγουν τη συνολική ευημερία των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων και συμβάλλουν στην προώθηση προσαρμοσμένων μηχανισμών αντιμετώπισης και ανθεκτικότητας
- 2 Αξιολόγηση:** Εξασφάλιση ότι οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ατόμων και των οικογενειών μπορούν να εντοπιστούν και να γίνουν κατανοητές μέσω ενός κλιμακωτού συστήματος αξιολόγησης
- 3 Παρεμβάσεις και αξιολόγηση:** Ανάπτυξη μιας σειράς παρεμβάσεων σύμφωνα με την πυραμίδα ΜΗΡSS της IASC για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών αναγκών των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων
- 4 Παραπομπή:** Παραπομπή σε άλλους επαγγελματίες ή φορείς εσωτερικά ή/και εξωτερικά για να διασφαλιστεί η κάλυψη των ολιστικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας και υπηρεσίες προστασίας που δεν παρέχονται από τους ΓτΚ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Οι Γιατροί του Κόσμου αναγνωρίζουν τη σημασία της ασφάλειας, της ευημερίας και της αυτοφροντίδας του προσωπικού. Προκειμένου να παρέχουν ασφαλείς, αποτελεσματικές υπηρεσίες που υποστηρίζουν την ψυχοκοινωνική ευημερία και συμβάλλουν στην πρόληψη της ψυχικής δυσφορίας των εξυπηρετούμενων και των πληττόμενων κοινοτήτων, το προσωπικό πρέπει να έχει ένα ευνοϊκό περιβάλλον εργασίας και πρόσβαση σε επαρκή υποστήριξη εντός της οργάνωσης.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Γιατρών του Κόσμου, η ευθύνη για την προώθηση μιας κουλτούρας ευημερίας του προσωπικού σε ολόκληρο τον οργανισμό εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού. Ως εκ τούτου, το πλαίσιο MHPSS έχει σημασία για τα τμήματα ανθρώπινου δυναμικού και διοίκησης, τα οποία θα πρέπει να εργάζονται για την ενίσχυση της ανάπτυξης πολιτικών και στρατηγικών που ενισχύουν την υποστήριξη προς όλο το προσωπικό των Γιατρών του Κόσμου.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Αν και αναγνωρίζεται ότι το προσωπικό έχει αναπτύξει ικανότητες μέσω των προγραμμάτων, θα απαιτηθεί ειδική ανάπτυξη ικανοτήτων και κατάρτιση, προκειμένου οι αρχές και οι πρακτικές του πλαισίου MHPSS να εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων. Η κατάρτιση αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε πρακτικές που συνάδουν με το πλαίσιο MHPSS και να διευκολύνει τις βασικές παρεμβάσεις MHPSS που ενσωματώνονται στα προγράμματα. Ενώ σημειώνεται ότι οι εκπαιδεύσεις θα πρέπει να ενσωματωθούν στις υφιστάμενες προσεγγίσεις των προγραμμάτων και να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των διαφόρων ρόλων και ικανοτήτων του προσωπικού, θα πρέπει να συμπληρώνονται από κατάλληλη εποπτεία. Τα ακόλουθα στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν μεταξύ των βασικών απαιτήσεων για την ανάπτυξη ικανοτήτων MHPSS:

- Βασικές και προηγμένες δεξιότητες αναγνώρισης, ανίχνευσης και αξιολόγησης
- Δεξιότητες εκπαίδευσης της κοινότητας και των γονέων (π.χ. διαχείριση του άγχους, βοήθεια στα παιδιά να αντιμετωπίσουν το άγχος κ.λπ.)
- Ψυχολογικές Πρώτες Βοήθειες (PFA)
- Δεοντολογία και επαγγελματική συμπεριφορά (π.χ. "Μην προκαλείτε βλάβη", εμπιστευτικότητα κ.λπ.)
- Προστασία, παιδική προστασία, ένταξη των ατόμων με αναπηρία και επιζώντων έμφυλης βίας
- Εστιασμένες, μη εξειδικευμένες παρεμβάσεις, όπως βασική συμβουλευτική (ατομική και ομαδική)
- Διαχείριση υποθέσεων και εσωτερικές, εξωτερικές παραπομπές, και
- Ευημερία και αυτοφροντίδα του προσωπικού.

Η κατάρτιση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το έργο που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα από προγράμματα, όπως η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση με τη συνολική υποστήριξη και τα εργαλεία επαγγελματικής ανάπτυξης για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των διευθυντών σχολείων. Θα πρέπει επίσης να βασίζεται σε πόρους που έχουν ήδη αναπτυχθεί εντός των τομέων, οι οποίοι θα μπορούσαν εύκολα να συγκεντρωθούν για να χρησιμεύσουν ως βάση για μελλοντικές εκπαιδεύσεις. Ως αρχικό βήμα, ο Οργανισμός θα προβεί σε μια ολοκληρωμένη άσκηση για να: **1** Να προσδιορίσει τις κοινές απαιτήσεις προγραμματισμού και κατάρτισης **2** Να συγκεντρώσει και να επανεξετάσει το υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό που αφορά τις ικανότητες και τις καλύτερες πρακτικές του MHPSS, και **3** Σε περίπτωση που απαιτηθεί νέο εκπαιδευτικό υλικό, να προσδιορίσει πιθανές πη-

γές υποστήριξης. Η εν λόγω άσκηση χαρτογράφησης θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η προστασία και άλλα οριζόντια θέματα μπορούν να ενσωματωθούν στις σχετικές εκπαιδεύσεις.

Η εκπαίδευση που παρέχεται από τον Οργανισμό βασίζεται σε ένα σχέδιο κατάρτισης που αναπτύσσεται συνεργατικά. Το σχέδιο περιλαμβάνει εργαλειαθήκες και μεθοδολογίες με βάση τα πρότυπα MHPSS του WHO και της IASC καθώς και τις βέλτιστες παγκόσμιες πρακτικές (διεθνώς επικυρωμένες εκπαιδευτικές ενότητες) που διατίθενται για το προσωπικό πρώτης γραμμής και υιοθετεί μια προσέγγιση κατάρτισης εκπαιδευτών (Training of Trainers - ToT), αξιοποιώντας τις ικανότητες του προσωπικού της οργάνωσης. Όλη η κατάρτιση πρέπει να είναι πρακτική και χρήσιμη για το προσωπικό πρώτης γραμμής. Οι εκπαιδεύσεις MHPSS πρέπει επίσης να υλοποιούνται σύμφωνα με ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα, ώστε να μην επιβαρύνεται υπερβολικά το προσωπικό, ενώ παράλληλα να υπάρχει η δυνατότητα κατάλληλης εποπτείας και υποστήριξης.

Το θέμα της κατάρτισης του προσωπικού είναι ένας από τους βασικούς τομείς στους οποίους η οργάνωση επιδιώκει στρατηγικές συνεργασίες με άλλους φορείς και στους οποίους θα ζητηθεί επίσης η υποστήριξη του έργου από δωρητές ή χορηγούς.

ΜΗΡSS ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Δεδομένων των νέων προγραμμάτων στην Ουκρανία μετά τον Φεβρουάριο του 2022 αλλά και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που χαρακτήρισαν ορισμένους τομείς επιχειρήσεων των Γιατρών του Κόσμου στην Ελλάδα λόγω των φυσικών καταστροφών, η οργάνωση επιδιώκει να αναπτύξει μια ειδική προσέγγιση για την παροχή MHPSS σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η προσέγγιση αυτή είναι ενσωματωμένη στο πλαίσιο διαχείρισης εκτάκτων αναγκών των ΓτΚ που αναπτύσσεται επί του παρόντος και είναι συνεπής με τον τακτικό προγραμματικό σχεδιασμό της οργάνωσης για τον τομέα Ψυχικής Υγείας και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης (MHPSS), και μπορεί να επεκταθεί ώστε να καλύψει τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ανθρώπων και των κοινοτήτων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ιδίως εκείνων με πρόσθετες ή εκτεταμένες ψυχοκοινωνικές ανάγκες. Η εφαρμογή αυτής της συνιστώσας του πλαισίου διαχείρισης εκτάκτων αναγκών των ΓτΚ θα χρειαστεί εκτεταμένη συνεργασία μεταξύ των προγραμμάτων και των ομάδων των ΓτΚ, δεδομένου ότι κανένα υφιστάμενο πρόγραμμα δεν θα έχει πιθανώς την ικανότητα να παρέχει επαρκή ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και μαζικής διαχείρισης.

Η ανταπόκριση των Γιατρών του Κόσμου σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σχετικά με ζητήματα MHPSS θα παραμείνει σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές της IASC. Για το σκοπό αυτό, οι Γιατροί του Κόσμου θα διατηρήσουν την εστίαση στην πρόληψη/προαγωγή, για την ενίσχυση των θετικών μηχανισμών αντιμετώπισης, ενώ παράλληλα θα εργαστούν για την ενίσχυση της κοινωνικής και κοινοτικής υποστήριξης. Αυτό θα συμπληρωθεί με εστιασμένες, μη εξειδικευμένες παρεμβάσεις για παιδιά και ενήλικες που έχουν βιώσει μεγαλύτερα επίπεδα δυσφορίας. Για παράδειγμα, μπορεί να δοθεί αυξημένη προσοχή στα παιδιά και τους γονείς, με ιδιαίτερη έμφαση στη βοήθειά τους να αποκαταστήσουν την αίσθηση ρουτίνας και σταθερότητας. Ομοίως, οι συνεδρίες ψυχοεκπαίδευσης μπορεί να επικεντρωθούν περισσότερο στην κατανόηση του οξέος (και όχι του γενικού ή χρόνιου) στρες, με ιδιαίτερη έμφαση στους θετικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης και διαχείρισης του στρες. Ωστόσο, οι Γιατροί του Κόσμου δεν θα επιδιώξουν να αναπτύξουν ή να εφαρμόσουν εξειδικευμένες παρεμβάσεις που δεν συνάδουν με τις γενικές αρχές MHPSS.

Σύμφωνα με την προσέγγιση της Μη Πρόκλησης Βλάβης και τα διεθνή πρότυπα, η οργάνωση προσπαθεί να διασφαλίσει ότι οι παρεμβάσεις της βασίζονται σε στοιχεία και αντι-

κατοπτρίζουν τις βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως. Σε περίπτωση που η έκτακτη ανάγκη απαιτεί πρόσθετη υποστήριξη MHPSS, το ανταποκρινόμενο προσωπικό των ΓτΚ λαμβάνει την απαιτούμενη εκπαίδευση και εποπτεία. Η οργάνωση μπορεί επίσης να συνεργαστεί με εταίρους επί τόπου που έχουν την ικανότητα να παρέχουν την κατάλληλη εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του πλαισίου MHPSS, ο Οργανισμός και οι τομείς θα διασφαλίσουν ότι λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι πρακτικές MHPSS και ότι οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές ενσωματώνονται στα σχέδια ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, όπου δεν υπάρχουν ήδη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι Γιατροί του Κόσμου αναζητούν συνεργασίες τόσο σε επιχειρησιακό όσο και σε τεχνικό επίπεδο με οργανισμούς που μπορούν να ενισχύσουν το όραμα και την εφαρμογή του πλαισίου MHPSS. Αυτές οι συμπράξεις θεωρούνται κρίσιμες όχι μόνο για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων MHPSS των Γιατρών του Κόσμου, αλλά και για την επέκταση της διαθεσιμότητας των MHPSS στους πληττόμενους πληθυσμούς.

Ο Οργανισμός, με βάση το περίγραμμα MHPSS που αναπτύχθηκε παραπάνω, θα επιδιώξει την ανάπτυξη συνεργασιών με τους ακόλουθους στόχους: **1** Ενίσχυση της ικανότητας του προσωπικού να πραγματοποιεί παρεμβάσεις MHPSS, τόσο από την άποψη της πρόληψης και της προώθησης, αλλά και για εστιασμένες και μη εξειδικευμένες παρεμβάσεις **2** Παραγωγή έρευνας σχετικά με την ψυχική και ψυχοκοινωνική ευημερία των ατόμων, των ομάδων και των κοινοτήτων σε ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πλήττονται από τις συγκρούσεις και την κατοχή **3** Ανάπτυξη και διατήρηση μονοπατιών παραπομπής με ποιοτικούς εξωτερικούς παρόχους εξειδικευμένων υπηρεσιών, και **4** Ανάπτυξη συνδέσμων παραπομπής για υπηρεσίες που θα συμβάλλουν στην προώθηση της αυτοφροντίδας και της ευημερίας του προσωπικού.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Το παρόν μέρος καθορίζει τις απαιτήσεις συντονισμού που θα διευκολύνουν την εφαρμογή του πλαισίου MHPSS. Αυτό περιλαμβάνει την ανάγκη συντονισμού:

- 1** Μεταξύ των κεντρικών γραφείων και καθενός από τα πέντε γραφεία επί του πεδίου και
- 2** Μεταξύ των προγραμμάτων τόσο στα κεντρικά γραφεία όσο και στα πεδία.

Λόγω της οριζόντιας και διαπρογραμματικής φύσης του MHPSS, οι δομές συντονισμού για το MHPSS είναι κρίσιμης σημασίας. Η πρώτη απαίτηση συντονισμού, για τη διασφάλιση της εφαρμογής του πλαισίου MHPSS σε ολόκληρη την οργάνωση, είναι ο συντονισμός μεταξύ των κεντρικών γραφείων και των γραφείων πεδίου και η ύπαρξη ενός τεχνικού υπεύθυνου για το θέμα αυτό στα κεντρικά γραφεία. Η λειτουργία αυτή ανήκει στην Κεντρική Διοίκηση.

Θα συσταθεί συμβουλευτική επιτροπή για να διασφαλίσει το συντονισμό της εφαρμογής του MHPSS, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού, της τεχνικής υποστήριξης και του προγραμματισμού σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες και τα γραφεία πεδίου.

Η συμβουλευτική επιτροπή MHPSS αποτελείται από τους επικεφαλής των σχετικών τμημάτων ή προγραμμάτων (ή τους διορισμένους με τις κατάλληλες τεχνικές αρμοδιότητες) που εμπλέκονται σε πρωτοβουλίες MHPSS. Στόχος της θα είναι να διασφαλίσει ότι οι αρχές και οι παρεμβάσεις του MHPSS θα αναπτυχθούν και θα ενσωματωθούν στα βασικά

προγράμματα υγείας, στέγασης και κοινωνικών υπηρεσιών. Ως επικεφαλής των κεντρικών υπηρεσιών, το τεχνικό προσωπικό της Κεντρικής Διοίκησης θα συντονίζει και θα υποστηρίζει τη λειτουργία αυτής της επιτροπής.

Σε στρατηγικό επίπεδο, η συμβουλευτική επιτροπή, σε σύνδεση με τα επιτόπια γραφεία, θα διασφαλίσει τη συμφωνία σε κρίσιμα ζητήματα που επηρεάζουν την προσέγγιση ΜHPSS της οργάνωσης. Το κυριότερο από αυτά είναι η συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του ίδιου του πλαισίου ΜHPSS. Προβλέπεται ότι η συμβουλευτική επιτροπή θα διαβουλεύεται με τα πεδία για θέματα όπως οι ικανότητες του προσωπικού, οι προτεραιότητες κατάρτισης και οι βασικές κοινές παρεμβάσεις. Αυτό γίνεται με την κατανόηση ότι υπάρχουν ιδιαιτερότητες προγραμμάτων και τομέων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Για παράδειγμα, τα πεδία επιχειρήσεων διαφέρουν ως προς το πλαίσιο (από τη σταθερότητα στην Ουκρανία έως τις μαζικές μετακινήσεις αιτούντων άσυλο και τα θέματα φροντίδας αστέγων και πληθυσμών Ρομά στην ελληνική επικράτεια. Τα πεδία διαφέρουν επίσης όσον αφορά τα διαθέσιμα κονδύλια κάθε έργου, τον αριθμό των συμβούλων και του λοιπού προσωπικού που σχετίζεται με το ΜHPSS, καθώς και τις δυνατότητες κατάρτισης. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τη συμφωνία βασικών αρχών ΜHPSS και καλύτερων πρακτικών που είναι κοινές σε όλη την οργάνωση.

Τα Τμήματα Προγραμμάτων, Εθελοντών και Κοινωνικής Υπηρεσίας καθώς και η Κεντρική Διοίκηση με το τεχνικό της προσωπικό στα κεντρικά γραφεία είναι σε θέση να υποστηρίξουν αποτελεσματικά την ενσωμάτωση των αρχών και πρακτικών ΜHPSS στα αντίστοιχα προγράμματά τους σε επιτόπιο επίπεδο. Στον τομέα της Υγείας, για παράδειγμα, οι αρχές ΜHPSS αντικατοπτρίζονται έντονα στη συνολική προσέγγιση, στις πολιτικές και μη ρητά στην πολιτική για την ανεμπόδιστη παροχή Υγείας, με την πιλοτική ενσωμάτωση ενός μοντέλου κλιμακωτής φροντίδας ΜHPSS που χρησιμοποιεί την προσέγγιση mhGAP του ΠΟΥ, το οποίο έχει ως στόχο να διασφαλίσει την εφαρμογή συγκεκριμένων ψυχολογικών και κοινωνικών εκτιμήσεων στον υγειονομικό προγραμματισμό.

Σε σχέση με τα παραπάνω, εννοείται ότι τα τμήματα προγραμμάτων των κεντρικών υπηρεσιών συνεργάζονται στενά με τους αντίστοιχους επιτόπιους συνεργάτες τους για την ανάπτυξη των απαιτούμενων παρεμβάσεων, των τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας (SOP), των απαιτήσεων κατάρτισης κ.λπ., με βάση τις αρχές που περιγράφονται στο πλαίσιο ΜHPSS. Για να επιτευχθεί αυτό, τα τμήματα των προγραμμάτων θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα τεχνικό σημείο επαφής (ΜHPSS) με την εν λόγω τεχνογνωσία. Σε πρακτική βάση, αυτό το τεχνικό σημείο εστίασης είναι εκείνο που θα παρέχει τεχνική και οργανωτική υποστήριξη σε κάθε πρόγραμμα (κάθετα) σε επίπεδο πεδίου. Αυτό θα εποπτεύεται από τη συμβουλευτική επιτροπή, η οποία θα εργάζεται για να εξασφαλίσει τη συνοχή των προσπαθειών και τη συμμόρφωση με τις συμφωνημένες αρχές που περιγράφονται στο πλαίσιο ΜHPSS. Αυτός ο μηχανισμός, ο οποίος είναι σύμφωνος με τις πρακτικές των ΓτΚ, διασφαλίζει επίσης τη συνοχή τόσο μεταξύ των πεδίων όσο και εντός των πεδίων (σημειώνοντας ότι οι καθιερωμένες πρακτικές θα πρέπει να έχουν συμφωνηθεί τόσο στα κεντρικά γραφεία όσο και μεταξύ των πεδίων πριν αναπτυχθούν και εφαρμοστούν).

Για τη διευκόλυνση αυτής της διαδικασίας, τα κεντρικά γραφεία χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη για το συντονισμό και τη διευκόλυνση του συντονισμού των υπηρεσιών ΜHPSS. Αυτό θα το αναλάβει ένας συντονιστής ΜHPSS στα κεντρικά γραφεία, με ισχυρό υπόβαθρο και εμπειρογνωμοσύνη σε ΜHPSS για την υποστήριξη των διαφόρων προγραμμάτων και τον συντονισμό μιας κοινής προσέγγισης σύμφωνα με το πλαίσιο ΜHPSS. Εκτός από το συντονισμό, προβλέπεται ότι η θέση αυτή έχει καθοριστική σημασία για την υποστήριξη της διαμόρφωσης και της ανάπτυξης πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών και εγχαρτών ορθής πρακτικής που θα καθοριστούν από κοινού από τα τμήματα προγραμμάτων

των κεντρικών υπηρεσιών και τα γραφεία πεδίου. Η θέση αυτή θα συνεργάζεται επίσης στενά με τους συντονιστές προγραμμάτων, έργων και δομών και θα υποστηρίζει την ανάπτυξη σχετικών κατευθυντήριων γραμμών, τη συγκέντρωση στοιχείων, δεδομένων και τη σύνταξη εκθέσεων όπως κάθε φορά απαιτείται.

Στο επίπεδο των επιτόπιων γραφείων, ο συντονιστής πεδίου έχει τη συνολική ευθύνη και λογοδοσία για τη διασφάλιση της εφαρμογής του πλαισίου MHPSS. Ο συντονιστής πεδίου διορίζει ένα MHPSS focal point, όπου στις περισσότερες περιπτώσεις, μπορεί να βασιστεί στο γραφείο υποστήριξης προγραμμάτων πεδίου ή σε άλλο γραφείο για να παρακολουθεί τη διασφάλιση της εφαρμογής των στοιχείων του πλαισίου MHPSS και θα πρέπει να διασφαλίζει τις διασυνδέσεις με τον συντονιστή MHPSS των κεντρικών γραφείων.

Οι Συντονιστές MHPSS σε επίπεδο τοπικών γραφείων έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό των προγραμμάτων σε επίπεδο πεδίου δημιουργεί τις απαραίτητες συνδέσεις, την εναρμόνιση και τις οδούς παραπομπής με τα συστήματα διαχείρισης υποθέσεων προστασίας και παραπομπής. Ενώ η εφαρμογή του πλαισίου MHPSS θα καθοδηγείται από τα ίδια τα προγράμματα, αυτό θα πρέπει να βασίζεται σε πολιτικές και πρακτικές που αναπτύσσονται σε συνεργασία με τα κεντρικά γραφεία για τη διατήρηση της συνοχής σε ολόκληρο τον Οργανισμό. Τα σχετικά ζητήματα περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται απαραίτητα σε αυτά, τη διασφάλιση της συμπερίληψης των αρχών και πρακτικών προστασίας, τη διευκόλυνση των εσωτερικών παραπομπών μεταξύ των προγραμμάτων, τη δημιουργία (όταν είναι δυνατόν) εξωτερικών δικτύων παραπομπών στα οποία θα έχουν πρόσβαση όλα τα προγράμματα, την εκπροσώπηση στις ομάδες εργασίας και τα κλιμάκια MHPSS και το συντονισμό της πολιτικής και της υποβολής εκθέσεων στο πεδίο.

Αναγνωρίζεται επίσης ότι η εφαρμογή του πλαισίου MHPSS δεν θα περιοριστεί στην ενσωμάτωση αρχών και πρακτικών στα βασικά προγράμματα. Τα γραφεία πεδίου της οργάνωσης έχουν επί του παρόντος μια σειρά από τρέχοντα έργα και πρωτοβουλίες που υποστηρίζουν την ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική ευημερία της κοινότητας. Αναγνωρίζεται επίσης ότι τα πεδία διαφέρουν ως προς την ικανότητά τους να ενσωματώνουν παρεμβάσεις και πρακτικές MHPSS.

Το πλαίσιο MHPSS δεν έχει σκοπό να υπονομεύσει τα σχέδια ή τις πρωτοβουλίες των γραφείων πεδίου. Αντίθετα, αποσκοπεί:

- ❶ Να διασφαλίσει ότι τα πεδία έχουν το μέγιστο δυνατό αντίκτυπο μέσω της ευθυγράμμισής τους με το Πλαίσιο MHPSS
- ❷ Να διασφαλίσει ότι όλοι οι εξυπηρετούμενοι έχουν πρόσβαση σε ένα στοιχειώδες επίπεδο MHPSS, ανεξάρτητα από το πεδίο διαμονής τους
- ❸ Να καθορίσει κοινές αρχές και έννοιες που θα καθοδηγούν την ανάπτυξη παρεμβάσεων MHPSS
- ❹ Να ευθυγραμμίσει τον προγραμματισμό των Γιατρών του Κόσμου για την ψυχική υγεία και τον ψυχοκοινωνικό προσανατολισμό με τις παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα MHPSS
- ❺ Να προσδιορίσει κοινές προτεραιότητες που απαιτούν την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και παρεμβάσεων καλής πρακτικής, και
- ❻ Να αποφύγει την επανάληψη ή την ασυνέπεια σε μελλοντικές πρωτοβουλίες MHPSS.

Η ΥΓΕΙΑ ΩΣ ΣΗΜΕΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Οι ΓτΚ-Ελλάδας ακολουθούν πρακτικές κοινωνικής ιατρικής και κοινωνικής φροντίδας στα προγράμματά τους, χρησιμοποιώντας τις αρχές της ολοκληρωμένης κοινωνικής εργασίας, πράγμα που σημαίνει ότι χρησιμοποιούν τεχνικές και γνώσεις που σχετίζονται με την κοινωνική εργασία με άτομα, την κοινωνική εργασία με ομάδες και την κοινωνική εργασία με την κοινότητα.

Εστιάζοντας πάντα στις ατομικές ανάγκες και τα αιτήματα των ωφελούμενων, διασφαλίζουν και ακολουθούν την αρχή της μη βλάβης, του σεβασμού της αυτοδιάθεσης, της εμπιστευτικότητας και του απορρήτου των πληροφοριών και σε συνεργασία με εκπαιδευμένους κοινωνικούς λειτουργούς υλοποιούν στοχευμένες δράσεις προς την κατεύθυνση της κοινωνικής αλλαγής.

Στο πλαίσιο της υποστήριξης βασικών πληθυσμών και ευάλωτων και σύνθετων περιπτώσεων ή/και ατόμων που βρίσκονται σε κρίση ή χρήζουν άμεσης προστασίας, οι εκπαιδευμένοι κοινωνικοί λειτουργοί των ομάδων των ΓτΚ Ελλάδας χρησιμοποιούν την προσέγγιση της Διαχείρισης Περιπτώσεων και τη διαμεθοδική κοινωνική εργασία για να πλασιώσουν και να ενδυναμώσουν τους ωφελούμενους ώστε να οδηγήσουν οι ίδιοι ρεαλιστικά σχέδια δράσης όσον αφορά την προστασία και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους.

Οι Γιατροί του Κόσμου χρησιμοποιούν ένα ανωνυμοποιημένο ηλεκτρονικό σύστημα για τη συλλογή πληροφοριών κοινωνικού και ιατρικού ιστορικού, για τον εντοπισμό ευάλωτων σημείων και ειδικών αναγκών προστασίας, ενώ προχωρούν στην παροχή υπηρεσιών μόνο μετά από τη συγκατάθεση του κάθε ωφελούμενου, έχοντας δημιουργήσει ένα εσωτερικό γενικό σύστημα προστασίας δεδομένων. Κάθε δικαιούχος λαμβάνει ένα μοναδικό μητρώο ταυτότητας μετά την πρώτη συνάντησή με τον κοινωνικό λειτουργό.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί διατηρούν την ευθύνη της εχεμύθειας, έχοντας επικυρώσει τους σχετικούς κανόνες στη σύμβασή τους με τους ΓτΚ, καθώς και υπογράφοντας και συμφωνώντας με τον Κώδικα Δεοντολογίας της οργάνωσης και τις πολιτικές και διαδικασίες διασφάλισης των δικαιωμάτων των εξυπηρετούμενων.

Τα έντυπα κοινωνικού ιστορικού και οι σχετικοί φάκελοι φυλάσσονται και είναι ασφαλείς μέσω εσωτερικών τυποποιημένων διαδικασιών όπου τα γραφεία κοινωνικών υπηρεσιών υποχρεούνται να τηρούν και να ακολουθούν.

Οι ΓτΚ Ελλάδας σέβονται τις τοπικές υπηρεσίες πρόνοιας και συνεργάζονται στενά και συμπληρωματικά με τις περιφερειακές και δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και τις τοπικές κοινότητες με στόχο το κοινό καλό.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΜΗΡSS

ΔΕΙΚΤΗΣ 1:

- # ατόμων που συμμετέχουν σε υπηρεσίες και δραστηριότητες ΜΗΡSS

Τι παρακολουθεί ο δείκτης για το ΜΗΡSS:

Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες ΜΗΡSS και μετρά τον αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν σε υπηρεσίες/δραστηριότητες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Ο δείκτης έχει ως στόχο να παρέχει εικόνα της εμβέλειας των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και να καταγράφει τους τύπους των παρεχόμενων υπηρεσιών ΜΗΡSS.

Παρακαλείστε να συμπεριλάβετε τις τρεις υποχρεωτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο αυτού του δείκτη, οι οποίες χωρίζονται σύμφωνα με τα διάφορα επίπεδα υποστήριξης στο πλαίσιο της πυραμίδας παρεμβάσεων ΜΗΡSS. Βλέπε τους παρακάτω ορισμούς για καθοδήγηση σχετικά με τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον δείκτη.

Δράσεις ΜΗΡSS σε επίπεδο έργου που πρέπει να συμπεριληφθούν σε αυτόν τον δείκτη ΜΗΡSS:

- (δομημένες ή μη δομημένες όπως αθλητισμός, τέχνη, μουσική, θέατρο, ψυχαγωγία, παραδοσιακές δραστηριότητες, υποστήριξη από ομοτίμους κ.λπ., με στοιχεία ΜΗΡSS και υλοποιούνται από προσωπικό εκπαιδευμένο στο ΜΗΡSS) (επίπεδο 2 της πυραμίδας του IASC)
- # των ατόμων που συμμετείχαν σε εστιασμένη ατομική και ομαδική ψυχοκοινωνική υποστήριξη (επίπεδο 3 της πυραμίδας IASC)
- # άτομα που συμμετείχαν σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ΜΗΡSS (επίπεδο 4 της πυραμίδας IASC)

Απαιτείται πρόσθετη ανάλυση:

- Ηλικία
- Φύλο
- Χώρα καταγωγής

ΔΕΙΚΤΗΣ 2:

- # (περιλαμβάνει μόνο εστιασμένες και εξειδικευμένες υπηρεσίες)

Τι παρακολουθεί ο δείκτης για το ΜΗΡSS:

Ο δείκτης αυτός θα περιλαμβάνει τον αριθμό των διαβουλεύσεων ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Επισημαίνεται ότι ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει τον αριθμό των συνεδριών μόνο των ατομικών και ομαδικών εστιασμένων και εξειδικευμένων υπηρεσιών. Ο δείκτης έχει ως στόχο να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την εμβέλεια και τη συχνότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τα είδη των παρεχόμενων συμβουλών (εξειδικευμένες ή εστιασμένες).

Όταν περισσότερα από ένα άτομα συμμετέχουν σε μια συμβουλευτική (για παράδειγμα σε μια συνεδρία ομαδικής θεραπείας ή σε μια συνεδρία θεραπείας ζεύγους/οικογένειας), μετρήστε κάθε άτομο ξεχωριστά. Όταν τα άτομα παρακολουθούνται σε πολλαπλές συνεδρίες, μετρήστε κάθε συνεδρία ξεχωριστά. Θα υπολογίζεται ο αριθμός των ατόμων που λαμβάνουν τη συνεδρία. Έτσι, για παράδειγμα, εάν μια ομάδα με 10 συμμετέχοντες συναντηθεί για 5 συνεδρίες = $10 \times 5 = 50$ διαβουλεύσεις. Βλέπε τους παρακάτω ορισμούς για καθοδήγηση σχετικά με τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον δείκτη.

Δείκτες MHPSS σε επίπεδο χώρας που θα συμπεριληφθούν σε αυτόν τον περιφερειακό δείκτη MHPSS:

- # επισκέψεων για συνεδρίες εστιασμένης ατομικής και ομαδικής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης (επίπεδο 3 της πυραμίδας της IASC)
- # επισκέψεις για συνεδρίες εξειδικευμένων υπηρεσιών (επίπεδο 4 της πυραμίδας της IASC)

Εκτιμήσεις για την υποβολή εκθέσεων:

- Ο δείκτης αυτός μπορεί να αναφερθεί για το MHPSS και μπορεί επίσης να αναφερθεί και να αποδοθεί ως αυτόνομος δείκτης στο πλαίσιο του τομέα της υγείας.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ MHPSS:

- # ατόμων που εκπαιδεύτηκαν σε θέματα ή προσεγγίσεις MHPSS

Τι παρακολουθεί ο δείκτης για την MHPSS:

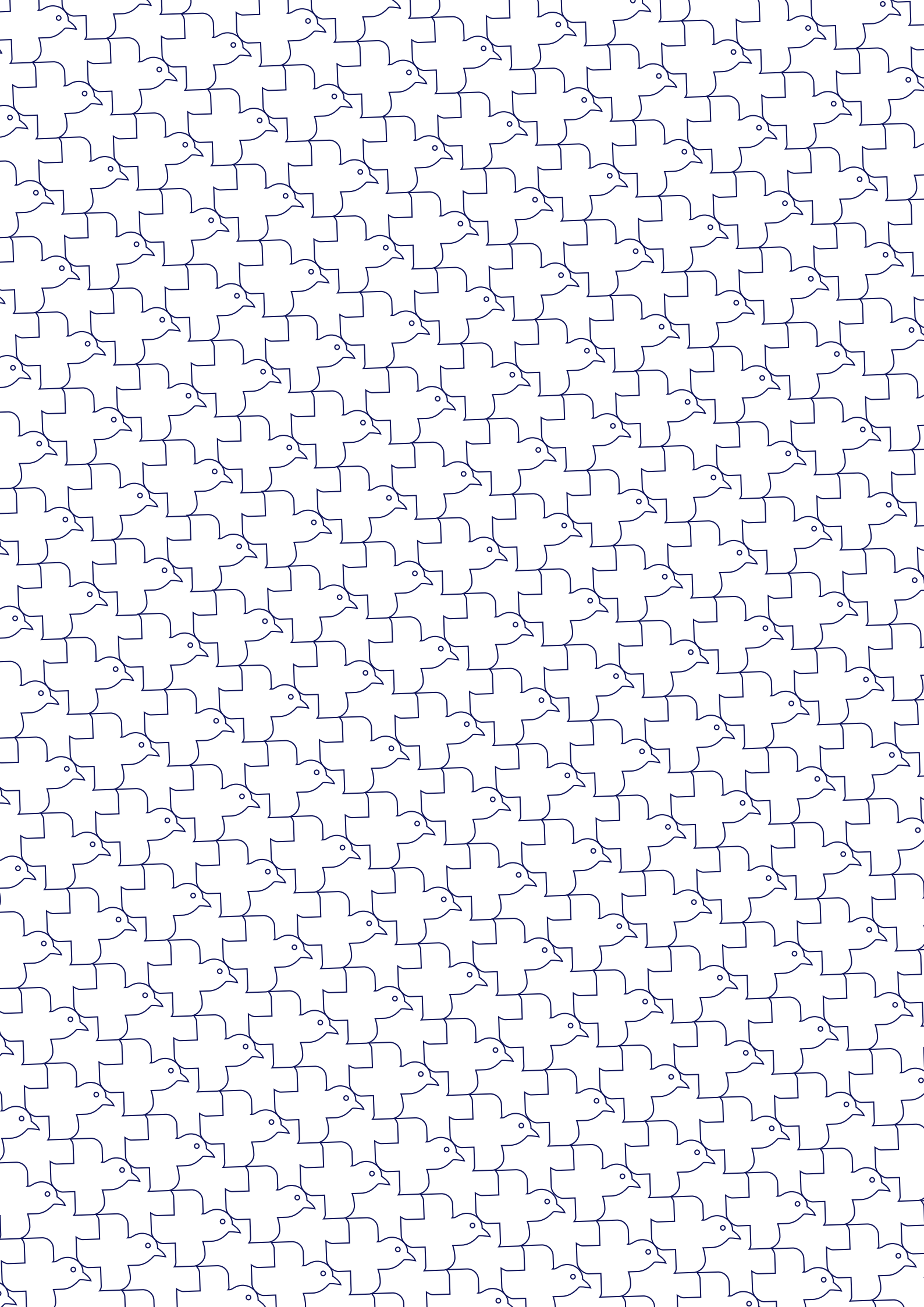
Περιλαμβάνει τον αριθμό των ατόμων που εκπαιδεύονται σε θέματα ή προσεγγίσεις MHPSS που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ικανότητας παροχής υπηρεσιών MHPSS στους πρόσφυγες και τον πληθυσμό υποδοχής στο πλαίσιο των προσπαθειών ανάπτυξης ικανοτήτων

Δείκτες MHPSS σε επίπεδο οργανισμού που πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτόν τον δείκτη:

- # του προσωπικού ή των εθελοντών που εκπαιδεύτηκαν σε θέματα ή προσεγγίσεις MHPSS (διαδικτυακά και δια ζώσης)

Εκτιμήσεις για την υποβολή εκθέσεων:

- Ο δείκτης αυτός θα συγκεντρωθεί και θα αναφερθεί στο τέλος του έτους για τον περιφερειακό δείκτη υγείας: # άτομα που εκπαιδεύονται για την παροχή υπηρεσιών υγείας σε βασικούς πληθυσμούς και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Σαπφούς 12, 10553, Αθήνα

T: 210.32.13.150

